

En 'n bedankje van de markies

Vuilnisbakken in een Bergs jasje.

■ stad & streek 6

Fileleed op de Antwerpse Ring

Dat wás al erg en wordt nóg erger.

■ stad & streek 9

Waar Hidde blij van wordt? Van vogels, vogels en vogels

De Putse bioloog Hidde Bult reist de wereld rond voor zijn hobby. „Hoe langer je naar ze kijkt, hoe meer menselijke trekken je ontdekt.”

■ stad & streek 7

FOTO TONNY FRESSER/FX4PROFS

INTERVIEW HIDDE BULT KREEG ONDERSCHIEDING VOOR ZIJN JARENLANGE INZET ALS VOGELTELLER

Gek op vogels: 'Ieder zijn eigen tune'

Puttenaar Hidde Bult (75) reist al heel zijn leven de wereld af om vogels te spotten. Vanaf zijn prille jeugd brengt hij alles nauwkeurig in kaart. Het leverde de bioloog een onderscheiding op.

Timo van de Kastele
Putte

Dit weekend is het weer zover, dan staat de jaarlijkse Nationale Tuinvogeltelling op de agenda. Eén dag in het jaar waarop duizenden Nederlanders duiven, huismussen en merels turven. Dankzij die vrijwilligers krijgen we inzicht in het wel en wee van tuinvogels.

Dat turven is een bezigheid die Hidde Bult al zijn hele leven beoefent. Maar dan het hele jaar rond en niet alleen in de tuin. Van zijn vader leerde hij de tureluur van de grutto onderscheiden en in zijn jeugd trok hij per fiets door het Limburgse heuvelland waar hij opgroeide. Later ging hij er zelf op uit, met de brommer de trekvogels achterna tot in Zuid-Spanje. „Gewoon op de Mobylette. Op mijn 25ste had ik alle Europese landen gezien.”

Bult trekt een notitieboekje uit zijn jeugd uit een van de stalen archiefkasten in zijn werkkamer, waar de boekenkasten gevuld staan met vogelboeken. Als hij het exemplaar openklapt, zit het vol handgeschreven aantekeningen, zelfgemaakte tekeningen en een keur aan veren.

'Vogels maken mij blij'

Niets maakt Bult vrolijker dan vogels bestuderen. Hoewel zijn gelijkvloerse woning in Putte comfort biedt, was hij liever aan de rand van het bos blijven wonen. „Nu ga ik er vaker met de fiets op uit. Vogels maken mij blij. Hoe langer je naar ze kijkt, hoe meer menselijke trekken je ontdekt. En dan die verschillende geluiden, prachtig.”

Hij reisde de wereld af van Siberië tot India, Madagaskar en Brazilië. „Dan springen we een kwartier met onze kijkers rond een bosje om het beste plaatje te schieten. En staan we midden in de nacht op om bij het krieken van de dag vogels te spotten.”

Sinds Bult eind jaren 70 in het grensdorp Putte neerstreek, is hij de

Paspoort

Hidde Bult

- **Geboren:** 15 juli 1948 in Heerlen
- **Woonplaats:** Putte
- **Getrouwd met:** Lucie (75)
- **Opleiding:** Biologie/Farmacologie aan de universiteit van Utrecht en Rotterdam, promotie aan de universiteit van Antwerpen
- **Beroep:** Gepensioneerd
- **Hobby:** Vogels spotten en reizen

vogelstand op de Brabantse Wal nauwlettend gaan monitoren. Dat doet hij als vrijwilliger van Sovon Vogelonderzoek Nederland, waardoor hij eind vorig jaar is onderscheiden als 'waarnemer van verdienste', vanwege zijn jarenlange inzet.

De eerste telreks van dit jaar, voor het internationale midwinterproject, is inmiddels een feit. Vanaf maart gaat hij tien ochtenden op rij, net voor zonsopgang, de natuur in voor broedvogels. „In de winter is dat niet zo'n probleem, maar 's zomers moet je voor broedvogels toch echt voor vijf uur je bed uit.” Bij het krieken van de dag zingen broedvogels volop en doen onderzoekers als Bult de beste waarnemingen.

Dat broedvogeltellen gebeurt overigens niet op het zicht, maar puur op het gehoor, legt de Puttenaar uit. „Ik kan het met mijn ogen dicht. Geen vogel die ik niet herken. Ze hebben ieder hun eigen kenmerkende tune.” Zijn interesse gaat niet alleen uit naar broedvogels, maar ook naar soorten die in deze periode van het jaar overwinteren in onze omgeving.

De aantallen registreert hij sinds eind jaren 80 digitaal. En daarin doet de emeritus hoogleraar farmacologie bijzondere ontdekkingen. „De afname van sommige soorten is verontrustend”, zegt hij, wijzend naar een PowerPoint-presentatie die hij meermaals heeft gegeven aan vogel-

▲ Hidde Bult spot overal ter wereld vogels. Hier is hij bij de Westerschelde bij Rilland. FOTO TONNY PRESSER/PIXAPROFS

wergroepen en natuurclubs in de regio.

„Ooit leefden op de Brabantse Wal de meeste broedvogels van heel Nederland. „Geoorde fuut, dodars en de zomertaling bijvoorbeeld zijn sterk afgenomen. De matkop komt in zijn geheel niet meer voor, terwijl we begin jaren negentig nog honderd broedparen telden.”

Droogte is funest

De afname van deze watervogels, de geoorde fuut in het bijzonder, heeft volgens Bult alles te maken met het droogvallen van plassen en vennen. „De Kleine en de Grote Meer in het grensgebied bij Ossendrecht bijvoorbeeld staan steeds vaker droog doordat boeren en drinkwaterbedrijven te veel water aan de bodem onttrekken.” Telde hij in 1988 nog 843 broedende watervogels (25 verschillende soorten), in 2016 waren dat er nog maar 77 (14 soorten).

Daar bovenop komt nog eens de stikstofproblematiek. „Daardoor verandert de natuur in razend tempo. Stikstof maakt het water en de bodem voedselrijker, het verstoort het evenwicht in bijvoorbeeld de bossen en op de heide. Je ziet meer grassen en struiken groeien. Dat zorgt ervoor dat bepaalde vogels geen voedsel meer vinden.”

Janzen bijvoorbeeld zitten er volgens Bult nog genoeg. Maar een broe-

dende korhoen of wulp komt hier inmiddels niet meer voor. „De natuur wordt meer en meer een soort McDonalds, Ze trekt nog wel algemene vogels, maar geen fijnproevers meer aan.”

Niet goed of slecht

Bult ziet ook de bossen op de Brabantse Wal snel veranderen. En daarmee de vogelsoorten. Zelfs de koolmees heeft het moeilijker en moeilijker. „Struikbewoners zoals de tiftjaf en goudvink zie je dan weer meer. Kortom, er is een verschuiving gaande.”

Als bioloog vindt Bult die ontwikkelingen zorgwekkend en interessant tegelijk. „Of het slecht is voor de natuur, daar ga ik niet over. De een zijn dood, is de ander zijn brood. Zo zie je dat de eikensterfte juist weer spechten trekt. Dan kun je zeggen: het gaat goed met de specht. Maar tegelijkertijd is het zorgwekkend dat het komt doordat er steeds meer bomen doodgaan.”

Volgens de vogelaar ligt de oplossing in minder stikstofdepositie en een beter waterbeheer op de Brabantse Wal. „Het waterschap speelt daar een belangrijke rol in. Dat laat de oren vaak hangen naar de landbouw. We moeten ervoor zorgen dat we het water in dit gebied beter vasthouden. Gelukkig gebeurt dat al in de Noordpolder bij Ossendrecht.”

“'s Zomers moet je voor broedvogels toch echt voor vijf uur je bed uit

– Hidde Bult, vogelliefhebber en spotter